

ชื่อเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของผู้เรียน

ผู้วิจัย อ่อนจันทร์ นุชบุรณ์

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา 2) สร้างและพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) ศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้ 1) การศึกษาสาเหตุของปัญหาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จำนวน 10 คน 2) โดยการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา จำนวน 7 คน และ 3) การศึกษาสภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น โดยการสอบถามเครือข่ายบุคลากรในโรงเรียน ภาคเอกชน และภาครัฐ จำนวน 269 คน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา การจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 8 กิจกรรม ดังนี้ 1) การสังเคราะห์เอกสาร 2) การศึกษาพฤติกรรม จากสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบดีเด่น จำนวน 3 แห่ง 3) การประชุมสัมมนาทางวิชาการ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน 4) การยกย่องแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5) การตรวจสอบความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 6) การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ โดยผู้ใช้ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน เครือข่ายละ 3 คน 7) การทดลองใช้ (try out) 8) การสนทนากลุ่ม (focus group) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน และ 9) การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 3 ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ดังนี้ 1) การศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) การศึกษาผลการเผยแพร่แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ที่พัฒนาขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบตรวจสอบคุณภาพกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา แบบสังเกตคุณภาพพฤติกรรมจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ และแบบสอบถามความพึงพอใจของเครือข่ายการจัดการศึกษาต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (p) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 พบว่า สาเหตุของปัญหา สรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1) ขาดแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) ขาดการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา และ 3) ขาดการจัดการที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ส่วนแนวทางแก้ไข 3 ประเด็น คือ 1) สร้างแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษา 2) สร้างแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา และ 3) ศึกษาวิธีการพัฒนาครูในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมตามหลักสูตรฯ เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน และสภาพการปฏิบัติที่มีส่วนร่วมในปัจจุบันมีการปฏิบัติในระดับปานกลางสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของเครือข่ายการจัดการศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติระดับมากที่สุด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายร่วมกัน 2) ตัดสินใจร่วมกัน 3) ทำงานร่วมกัน 4) ประเมินผลร่วมกัน และ 5) การไว้วางใจและความผูกพันร่วมกัน ที่มีคุณภาพ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และประโยชน์ ผ่านการรับรอง จากผู้เชี่ยวชาญ และการทดลองใช้ผ่านเกณฑ์การผ่านพร้อมนำไปใช้จริง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 พบว่า การศึกษาผลการใช้แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ ได้แก่ คุณภาพกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษา โดยรวม มีคุณภาพระดับดีมาก 2) ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพครู ด้านพฤติกรรมจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด 3) ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โดยภาพรวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม ทุกระดับชั้นเกณฑ์การผ่าน (เป้าหมาย) ที่สถานศึกษากำหนด คือ ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของผู้เรียนทั้งหมด และ 4) ด้านความพึงพอใจ ได้แก่ ความพึงพอใจของเครือข่ายการจัดการศึกษาต่อแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน โดยรวมในระดับมากที่สุด เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, เครือข่ายการจัดการศึกษา, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้